

NVE

Bakgrunn for utredningsprogram

Gislevold solkraftverk

Ullensaker kommune i Akershus fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Solgrid AS
Referanse	202403063-28
Dato	23.01.2025
Ansvarlig	Ann Myhrer Østenby
Saksbehandler	Jo Arne Marvik

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

BAKGRUNN FOR UTREDNINGSPROGRAM.....	1
1 INNLEDNING	1
1.1 TILTAKET	1
2 NVES BEHANDLING AV MELDINGEN.....	2
2.1 INNKOMNE MERKNADER OG KOMMENTAR FRA TILTAKSHAVER	2
3 NVES VURDERING AV KRAV TIL UTREDNINGER	2
3.1 PROSESS, METODE OG AVBØTENDE TILTAK.....	2
3.2 BESKRIVELSE AV TILTAKET.....	3
3.2.1 <i>Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk</i>	<i>3</i>
3.3 VIRKNINGER FOR MILJØ OG SAMFUNN	4
3.3.1 <i>Kulturminner- og kulturmiljø.....</i>	<i>4</i>
3.3.2 <i>Friluftsliv</i>	<i>4</i>
3.3.3 <i>Naturtyper, vegetasjon og dyreliv.....</i>	<i>4</i>
3.3.4 <i>Klima</i>	<i>4</i>
3.3.5 <i>Vassdrag</i>	<i>5</i>
3.3.6 <i>Vann- og grunnforurensing.....</i>	<i>5</i>
3.3.7 <i>Støy</i>	<i>5</i>
3.3.8 <i>Mineralressurser</i>	<i>5</i>
3.3.9 <i>Infrastruktur.....</i>	<i>6</i>
4 OPPSUMMERING	6
VEDLEGG A – OVERSIKT OVER MOTTATTE HØRINGSINNSPILL.....	7

1 Innledning

I dette notatet presenterer NVE bakgrunnen for et utredningsprogram som i dag er fastsatt for Gislevold solkraftverk. Bakgrunnsnotatet inneholder NVEs vurderinger og innkomne merknader og tar utgangspunkt i meldingen fra Solgrid AS (Solgrid) lagt frem 11.09.2024. Dette bakgrunnsnotatet skal leses i sammenheng med det fastsatte utredningsprogrammet, som er oversendt samtidig.

Per i dag er det ikke fastsatt krav til melding for solkraftverk i medhold av forskrift om konsekvensutredninger. Uten et formelt krav til melding har ikke NVE juridisk grunnlag for å fastsette utredningsprogram for solkraftverk. Solgrid er klar over dette og har frivillig fremlagt en melding med utkast til utredningsprogram for å legge et best mulig grunnlag for konsekvensutredninger i saken.

1.1 Tiltaket

NVE mottok 11.09.2024 melding om Gislevold solkraftverk. En melding er et tidlig varsel om et mulig energiprojekt, i dette tilfelle et solkraftverk. Formålet med meldingen er både en tidlig varsling og å legge grunnlaget for hvilke virkninger som skal utredes før Solgrid søker konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

Det fremgår av meldingen at Gislevold solkraftverk er planlagt med en installert effekt på ca. 35 MWp og en forventet årlig produksjon på 35 GWh.

For mer utfyllende informasjon om tiltaket, se meldingen som ligger tilgjengelig på sakens nettside: www.nve.no/19273/A8.

2 NVEs behandling av meldingen

NVE sendte meldingen på høring i brev av 23.10.2024, med frist for merknader satt til 13.12.2024.

Høringen av meldingen ble kunngjort i Romerikes blad, Eidsvoll Ullensaker blad og Norsk lysingsblad. NVE besluttet at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter og folkemøte i saken tilknyttet melding. Behov for dette vil bli vurdert på nytt dersom det fremlegges en søknad med konsekvensutredning for tiltaket.

2.1 Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt ni høringsuttalelser til meldingen. En oversikt over mottatte høringsinnspill kan finnes i vedlegg A til dette dokumentet. Solgrid har kommentert høringsuttalelsene i brev av 10.01.2025.

De viktigste innspillene til utredningsprogram knyttes til virkninger for klima, kulturminner og andre tiltak og utbyggingsplaner i planområdet.

I NVEs vurderinger under har vi gjengitt de delene av høringsuttalelsene som er relevante i vår vurdering av krav til utredningsprogrammet. Innspill om utredningspunkter som allerede er omfattet av tiltakshavers forslag til utredningsprogram vil ikke gjengis. Vi gjengir kun de delene av innspillene som omhandler konkrete forslag til utredningskrav. Generell bakgrunnsinformasjon og synspunkter på om prosjektet bør gjennomføres omtales ikke her. Det samme gjelder forslag til utforming av tiltaket og generell prosjektutvikling.

Selv om innspill nevnt over ikke omtales i forbindelse med fastsetting av utredningsprogrammet, oppfordres tiltakshaver til å ta alle mottatte merknader i betraktning i forbindelse med videre prosjektutvikling og utforming av en eventuell konsesjonssøknad. Dersom det søkes om konsesjon, vil saken bli sendt ut på en ny høring. I en eventuell høring av konsesjonssøknad ønsker vi innspill til om kunnskapsgrunnlaget er godt nok, hvorvidt tiltaket bør realiseres og eventuelle avbøtende tiltak.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

Utredningsprogrammet er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før det kan søkes om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

Vi informerer om at utredningsprogrammet i denne saken har utgangspunkt i [NVEs digitale veileder for solkraftverk](#). NVE viser til veileder for utfyllende informasjon om utredningstematikk.

3.1 Prosess, metode og avbøtende tiltak

Ullensaker kommune anbefaler at prosjektet avventer en helhetlig plan for kraftproduksjon og eventuelle lovendringer før det tas stilling til dette konkrete prosjektet. Kommunen skriver at de vil være tilbakeholdne med å gi tillatelse til nye solkraftverk inntil dette er på plass.

Solgrid kommenterer at de har forståelse for kommunens ønsker, men legger til at det er fullt mulig å gå videre med utredninger av solkraftverket samtidig som en helhetlig plan utvikles.

Vi viser til at NVE er pliktet til å behandle meldinger og søknader om ny kraftproduksjon såfremt disse er tilstrekkelig opplyst.

3.2 Beskrivelse av tiltaket

Akershus fylkeskommune savner en omtale av om solkraftverket kunne vært bygd på allerede nedbygde arealer. De savner også en omtale av om det skal utredes om de planlagte arealene kan tilbakeføres til skog, eller brukes til andre formål, etter endt konsesjonsperiode.

Forum for natur og friluftsliv viser til meldingen hvor det står at området etter konsesjonsperioden skal tilbakeføres. De tviler ikke på tiltakshavers intensjoner, men skriver at dette er svært urealistisk i møte med en region som har et stigende behov for areal.

Solgrid kommenterer at en vurdering av alternative arealer bør koordineres av kommunale og/eller fylkeskommunale myndigheter og at dette ikke bør være en del av utredningen for dette enkelte tiltaket. Solgrid skriver at dersom fylkeskommunen har forslag til alternative areal, er de åpne for å undersøke disse nærmere.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt at Solgrid skal redegjøre for valg av areal. De skal begrunne behovet for tiltaket og redegjøre for hvorfor tiltaket er omsøkt på den valgte lokaliteten fremfor andre lokaliteter i regionen.

3.2.1 Beskrivelse av nullalternativ, andre planer og annet lovverk

Statsforvalteren skriver at området ligger innenfor sikringssone med byggeforbud rundt veg, bane og flyplass og er båndlagt for planlegging etter plan- og bygningsloven. De ber om at Avinor involveres i det videre arbeidet.

Avinor skriver at solkraftverket er i direkte konflikt med Avinors masterplan med en tredje rullebane. Solkraftverket er planlagt helt inntil gjerdelinjen for dagens østre rullebane og innenfor arealrammene for fremtidig oppstilling og terminalområdet i henhold til gjeldende masterplan. De legger til at en konsesjon med varighet på 30 år vil kunne legge praktiske og/eller økonomiske hindringer for fremtidig utvikling av Oslo lufthavn. Avinor skriver at det er viktig at lufthavnens langsiktige planer og behov for kapasitetsutvidelse ikke bygges inne. De kan dermed ikke gi positive signaler for etablering av solkraftverket da det vil gi betydelige begrensninger for fremtidig utvikling av Oslo lufthavn.

Solgrid kommenterer at solkraftverket kan avvikles før konsesjonsperioden går ut dersom det er samfunnsmessig ønskelig, og legger til at solkraftverket er en relativt enkelt installasjon å fjerne. De skriver at det dermed ikke trenger å være en konflikt mellom solkraftverket og en fremtidig utvidelse av Oslo lufthavn østover.

De viser til NVEs lønnsomhetskrav, og vedkjenner at Avinors planer gir utviklingen av prosjektet et komplekst utgangspunkt. De er samtidig av den oppfatning at planområdet har såpass mange kvaliteter at det totalt sett kan være egnet for etablering av et bakkemontert solkraftverk.

NVE har i utredningsprogrammet satt som krav at Solgrid skal beskrive hvordan solkraftverket kan etableres og drives uten å gå på bekostning av en fremtidig utvidelse av Oslo lufthavn.

3.3 Virkninger for miljø og samfunn

3.3.1 Kulturminner- og kulturmiljø

Akershus fylkeskommune skriver at det tidligere er gjennomført arkeologiske registreringer i planområdet. De vurderer dermed undersøkelsesplikten etter kml § 9 som oppfylt for hele planområdet. Det kan imidlertid være nødvendig å forta kulturminneregistreringer for kabeltraseen.

De skriver at det innenfor planområdet er kjent en rekke kullgroper og tjæremiler. Disse er automatisk fredede etter kulturminneloven §§ 4b og 6. Fylkeskommunen viser også til verneverdige kulturminner knyttet til flyplassinfrastrukturen. De skriver at fylkeskommunen vil kunne vurdere om det bør gis dispensasjon fra kulturminnelovens fredningsbestemmelser dersom det foreligger tungtveiende samfunnsmessige grunner. Det store antallet kulturminner i området gjør at det kan bli aktuelt med krav om arkeologiske utgravinger før utbygging.

De viser til meldingen hvor det står at tiltakshaver ønsker å utrede konsekvensene av å inkludere arealer med det tyske flyplassområdet fra 2. verdenskrig. De skriver at det tidligere er vurdert at disse kulturminnene ut fra tungtveiende samfunnsmessige hensyn ev. kan fjernes for å gi plass til flyplassformål. Fylkeskommunen anser imidlertid ikke formålet solkraftverk, som kan anlegges mange steder, til å omfattes av samme hensyn. De anbefaler at solkraftverket trekkes bort fra Ringbanen slik at enkeltminnene bevares.

Solgrid skriver at de ikke har ytterligere kommentarer til innspillet.

NVE har satt en rekke krav til utredninger av virkninger for kulturminner og kulturmiljø. NVE vurderer at utredningskravene tilfredsstiller innspill fra Akershus fylkeskommune.

3.3.2 Friluftsliv

I forslag til utredningsprogram skriver Solgrid at de ønsker å utrede virkningene solkraftverket vil få for leirdueskyting som praktiseres i området.

Ullensaker jeger- og fiskerforening skriver at tiltaket vil komme i konflikt med deres planlagte utvidelse av leirdueskytebanen som befinner seg vest for planområdet.

NVE har i utredningsprogrammet satt en rekke krav til utredning av friluftsliv. Solgrid skal i forbindelse med utredningene ta kontakt med lokale og regionale myndigheter og organisasjoner i tillegg til personer med relevant lokalkunnskap.

3.3.3 Naturtyper, vegetasjon og dyreliv

Solgrid skriver i forslag til utredningsprogram at de foreslår å ikke bruke metodikken fra Riksantikvaren for utredningene av temaene.

NVE viser til at det skal benyttes anerkjent metodikk som fremgår av veilederen M-1941 som er utarbeidet av Miljødirektoratet og Riksantikvaren.

3.3.4 Klima

Akershus fylkeskommune skriver at utredningene må inkludere virkninger av langtidseffekter på biologisk mangfold og karbonlagringsevne. De ber om at det utarbeides et helhetlig klimaregnskap som både tar høyde for livssyklusen til solkraftverket med beregninger av utslipp fra produksjon av komponenter, inkl. råvareutvinning, fabrikasjon, transport av komponenter

samt utbygging og drift av anlegget. Klimaregnskapet må også beregne utslipp forbundet med arealbruksendringer, inkl. kabeltrasé. De anbefaler at utslippene fra solkraftverket sammenlignes med utslippene fra nordisk kraftmiks, i tillegg til europeisk kraftmiks.

Fylkeskommunen viser til forslag til utredningsprogram og savner en begrunnelse på hvorfor tiltakshaver har foreslått å ikke utrede klima etter gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet.

Solgrid kommenterer at de er enige i innspillet fra fylkeskommunen hva gjelder klima. De skriver at gjeldende KU-veileder fra Miljødirektoratet bør benyttes og at NVEs veiledning følges.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt en rekke krav til utredning av klimavirkninger. Utredning av klimavirkninger skal ta utgangspunkt i gjeldende veileder fra Miljødirektoratet, så langt det passer.

3.3.5 Vassdrag

Solgrid skriver i forslag til utredningsprogram at det ikke finnes registrerte vassdrag i registrerte kartlag i planområdet. De foreslår at en enkel utsjekk utføres.

NVE slutter seg til vurderingen fra Solgrid. Vi ser ikke behov for å sette krav til utredning av virkninger for vassdrag.

3.3.6 Vann- og grunnforurensing

Statsforvalteren skriver at området ligger tett på Gardermoen leirdueskytebane hvor det mistanke om forurensing eller deponering av avfall. De anbefaler at dette undersøkes nærmere og at omfanget av eventuell forurensing blir klarlagt.

Mattilsynet minner om at tiltaket er planlagt på Gardermoen grunnvannsreservoar og at dette benyttes som reservevannkilder til Nannestad og Ullensaker kommuner. De skriver at solkraftverket ikke må påvirke reservoaret negativt og at dette er forhold som må vurdere nøye i videre utredninger.

NVE har satt en rekke krav til utredning av virkninger for vann- og grunnforurensing. Etter vår vurdering er det tilstrekkelig at Solgrid utreder virkningene solkraftverket kan få for omgivelsene. Kartlegginger av omfang av eksisterende forurensing vil være aktuelt såfremt tiltaket kan eksponere eksisterende forurensing og slik påvirke omgivelsene.

3.3.7 Støy

I forslag til utredningsprogram skriver Solgrid at solkraftverk lager minimalt med støy under driftsperioden. Videre skriver de at det ikke er støyfølsom bebyggelse i nærheten av området og at området allerede er preget av støy fra Oslo lufthavn.

NVE slutter seg til vurderingene fra Solgrid og vil ikke sette krav om at støy i driftsfasen skal utredes.

3.3.8 Mineralressurser

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard (DMF) skriver at tiltaket berører sand- og grusforekomster hvor deler er vurdert til å ha nasjonal betydning. DMF forventer at konsekvensutredningen vurderer virkningene tiltaket vil ha på de berørte mineralressursene.

NVE har i utredningsprogrammet satt som krav at Solgrid skal utrede virkningene solkraftverket vil ha på de berørte mineralressursene. Vi vurderer kravene til å dekke innspillene fra DMF.

3.3.9 *Infrastruktur*

Akershus fylkeskommune skriver at det må gjennomføres en utredning som belyser de trafikale konsekvensene Gislevold solkraftverk vil ha for fv. 1560 Blikkvegen, både i anleggs- og driftsfase.

Forsvarsbygg viser til planlagt kabeltrasé og skriver at de har infrastruktur i området som må avklares. De ber om at de kontaktes ved utarbeidelse av teknisk forprosjekt som en del av konsekvensutredningen.

Solgrid kommenterer at de ikke forventer at tiltaket vil ha noen trafikale konsekvenser for fv. 1560 Blikkvegen. Ev. konsekvenser og avbøtende tiltak bør identifiseres i en senere fase, f.eks. detaljplanen for tiltaket. Solgrid skriver at de vil kontakte Forsvarsbygg i forbindelse med videre utredninger av kabeltrasé.

NVE har i utredningsprogrammet satt som krav at Solgrid vurdere om tiltaket vil få virkninger for veitrafikk. Vi har også satt som krav at Solgrid skal kontakte Forsvarsbygg i forbindelse med videre utredninger av tiltaket.

4 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram fra Solgrid, innkomne merknader og egne vurderinger, har NVE fastsatt et utredningsprogram for den planlagte byggingen av Gislevold solkraftverk, som er oversendt samtidig som dette bakgrunnsnotatet.

NVE understreker at informasjonen som kommer frem i en søknad etter energiloven med tilhørende utredninger basert på dette utredningsprogrammet vil utgjøre beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar gjennom den offentlige høringen.

Vedlegg A – Oversikt over mottatte høringsinnspill

Under følger en oversikt over mottatte høringsinnspill og kommentarer til meldingen. Uttalelser og kommentarer i sin helhet kan finnes via offentlig postjournal for saken på [einnsyn](https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--970205039--3063--2024)¹.

Innspill og kommentarer

Høringspart	Dato	Dokumentnr.
Norsk Dragracing Gardemoen	20.11.2024	12
Ullensaker jeger- og fiskeforening	03.12.2024	13
Ullensaker kommune	09.12.2024	14
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard	10.12.2024	15
Statens vegvesen	11.12.2024	16
Mattilsynet	11.12.2024	18
Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus	13.12.2024	19
Avinor	10.12.2024	20
Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus	13.12.2024	21
Statnett SF	13.12.2024	22
Akershus fylkeskommune	16.12.2024	24
Forsvarsbygg	17.12.2024	25

¹ <https://einnsyn.no/saksmappe?id=http%3A%2F%2Fdata.einnsyn.no%2Fnoark4%2FSaksmappe--970205039--3063--2024>